

Thuis in het Verpleeghuis

Waardigheid en trots op elke locatie

Tools bespreekbaar maken intimiteit en seksualiteit

Veel bewoners van verpleeghuizen voelen zich eenzaam. Het helpt daarom om het onderwerp intimiteit en seksualiteit bespreekbaar te maken. Zo kunnen zorgverleners en beleidsmedewerkers de bewoners ondersteunen in het aangaan van contact. Je vindt hier tools voor professional, beleidsmedewerker en student om het thema bespreekbaar te maken. Deze interventies zijn ontwikkeld door SIVIL, een lerend netwerk bestaande uit zorgorganisaties en onderwijsinstellingen. Zij werkten samen met Rutgers en Vilans.

Casus: wat zou jij doen?

Word jij net als de verpleegkundige ongemakkelijk van het gedrag van de meneer uit onderstaande video? Zou je dit bespreken met collega's en familie van de bewoner? En zo ja, hoe? Als je hier niet direct een antwoord op hebt, ben je niet de enige! Ga dan snel verder naar onderstaande tools. Die helpen om het thema over seksualiteit en intimiteit bespreekbaar te maken.

Deze casus werd besproken tijdens het congres Zoek het uit! van Vilans en de Academische Werkplaats Ouderen van Tranzo / Tilburg University. Het thema van het congres was Let's talk about sex! Met collega's, bewoners en hun familie praten over seksualiteit en intimiteit: hoe doe jij dat? Lees het [verslag van het congres Let's talk about seks!](#)

Wat vind jij van de tools? Maak ook het gebruik van deze interventies bespreekbaar!

Ben jij tevreden over onderstaande tools? Hoe gebruik jij ze in de praktijk? We zijn heel benieuwd naar jouw ervaringen. Stuur een e-mail naar intimiteit en seksualiteit-expert Noëlle Sant via n.sant@vilans.nl en we nemen jouw input mee voor verbetering.

Intimiteit bespreekbaar maken met poster

Het thema intimiteit en seksualiteit bespreekbaar maken kan met behulp van deze [poster \(met infographic\)](#). Hang hem op om meer bewustzijn te creëren over het onderwerp of het bespreekbaar te maken. Je kunt reacties inventariseren met een formulier en het daarna in een teamoverleg of met een groep bewoners bespreken.

- [Poster: intimiteit en seksualiteit in het verpleeghuis](#) (pdf, A4). [Print A3-formaat](#)
- [Instructie bij ophangen poster](#) (pdf)
- [Formulier: reacties inventariseren op poster](#) (pdf)

Gratis e-learning over bespreekbaar maken intimiteit

Hoe kun je de behoefte aan intimiteit en seksualiteit van bewoners in het verpleeghuis bespreekbaar maken? En hoe ga je om met ongewenste situaties? Doe de [gratis e-learning Intimiteit en seksualiteit in het verpleeghuis](#). Voorbeeldvragen die aan bod komen:

- Welke belemmeringen ervaren ouderen in verpleeghuizen?
- Hoeveel ouderen voelen zich beperkt door gebrek aan privacy?
- Hoe kun je behoefte aan intimiteit ter sprake brengen?
- Welke invloed hebben medicijnen op seksualiteit bij ouderen?
- Wat doe je als iemand jouw grenzen overschrijdt of flauwe grappen maakt?

Accreditatie

Deze e-learning is met één punt geaccrediteerd door V&VN. Als je meer dan 80 procent van de vragen goed hebt beantwoord, kan je kiezen voor een certificaat (€ 0,-) of een accreditatiepunt (€ 4,- administratiekosten). Heb je die 80 procent niet gehaald? Geen probleem, je kunt de module net zo vaak herhalen als nodig is.

[Doe de gratis e-learning over intimiteit en seksualiteit in het verpleeghuis](#) (30 min.) op Freelearning.nl. Deze e-learning module is ontwikkeld door AllYouCanLearn, LOCOmotion, Rutgers en Vilans.

Video's: intimiteit bespreekbaar maken in beeld

[Deze filmpjes](#) laten medewerkers in een verpleeghuis zien hoe je het thema bespreekt en daarover reflecteert. Van elk filmpje bestaat een variant waarbij de reflectie van de zorgverlener op het gesprek wordt getoond. Bespreek de filmpjes bijvoorbeeld tijdens een teamoverleg, familieavond of tijdens een training. [Deze handleiding](#) helpt jou bij het gesprek met kijkvragen, verdiepingsvragen en stellingen.

[Bekijk de video's over bespreekbaar maken van intimiteit en seksualiteit in het verpleeghuis.](#)

Boekje over seksualiteit

Dit boekje geeft verpleegkundigen, verzorgenden en helpenden oefenstof om respectvol, zorgzaam, accepterend en weerbaar met de seksualiteit van ouderen om te (leren) gaan. Ook levert het boekje een bijdrage aan het beter bespreekbaar maken van intimiteit en seksualiteit bij en met ouderen en chronisch zieken. Het boekje is in 2009 verschenen (auteurs Irene Muller-Schoof en Marga Hop), en in 2020 vrij toegankelijk gemaakt met bijbehorende filmpjes.

- [Download boekje over seksualiteit](#), met bijbehorende filmpjes van website van Rutgers

Hoe maak je beleid?

Dit document [Maak beleid: intimiteit en seksualiteit in de ouderenzorg](#) geeft beknopt weer hoe je als organisatie een visie ontwikkelt rondom intimiteit en seksualiteit, van visie naar beleid naar implementatie toe werkt en hoe je dit beleid verankert in de organisatie voor bewoners en medewerkers.

Spel Inteam

Naast CIVIL zijn er andere partijen die werken aan het bespreekbaar maken van seksualiteit, zoals de Academische Werkplaats Ouderen van Tranzo, Tilburg University. Deze organisatie ontwikkelde samen met ouderen en zorgprofessionals het [spel Inteam](#). Het spel is gebaseerd op de onderzoeksresultaten van het onderzoek naar liefde, intimiteit en seksualiteit van Tineke Roelofs. Inteam bestaat uit verschillende categorieën en bevat kennisvragen, vragen over ervaringen en meningen van jou en je collega's en casuïstieken. In het spel is er geen goed of fout, het gaat erom dat je jouw inzichten en ervaringen kunt delen met collega's.

Meer weten

- [Prikkelende stellingen over het bespreekbaar maken van intimiteit](#)
- [Lees de publicatie Intimiteit en seksualiteit in het verpleeghuis](#)
- [Maak beleid: intimiteit en seksualiteit in de ouderenzorg \(pdf\)](#)
- [Aan de slag met persoonsgerichte zorg en seksualiteit en intimiteit](#)

---

tags:

[Intimiteit en seksualiteit](#) (43)

thema:

[Persoonsgerichte zorg en ondersteuning](#) (314)